

Fred Kistenkas

BOSSENSTRATEGIE

Het afgelopen pandemische jaar werd natuur opeens heel erg mainstream en daarmee ook extra waardevol en belangrijk geacht. Corona maakt ons groen. Ook in beleidsnota's vind je dat terug. Het begon met de *Green Deal* van de EU met zijn Klimaatwet, Biodiversiteitsstrategie en verduurzaming van de landbouw in het *Farm to Fork*-beleidsdocument. Daarna kwam de *Nationale Omgevingsvisie* (NOVI) met eveneens heel veel aandacht voor natuur, klimaat, biodiversiteit en, jawel, ook een aantal alinea's specifiek over bos. En daarna kwam er nog eens de Bossenstrategie overheen. We mogen in ons beroepsveld niet mopperen over belangstelling van bevolking, bestuurders en beleid. Die Bossenstrategie bevat mooie doelstellingen zoals die befaamde 10 procent meer bosareaal in 2030. Deze stond volgens mij ook al in de NOVI en het Klimaatakkoord, maar het kan geen kwaad om dat nog maar weer eens te zeggen. Ook mooi is de toezegging dat alle boskap die noodzakelijk is voor Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen gecompenseerd gaat worden en dat bovendien ook nog zoveel mogelijk buiten het Natuurnetwerk Nederland. Die compensatie is belangrijk omdat hiermee de angel uit de discussie van botsing binnen het natuurbeleid zelf (bos en klimaat versus Natura 2000) wordt gehaald. Levert ons ook nog eens 3400 ha boven die 37.000 ha extra '2030-bos' op.

Op zichzelf is dat allemaal mooi, maar het zijn allemaal slechts beleidsvoornemens. Dat geeft de Bossenstrategie ook ruiterlijk toe. Het is alleen maar vrijblijvend en niet-dwingend beleid, net als de NOVI en de Green Deal. Je kan het niet bij de rechter afdwingen want die kijkt alleen maar of het ook in de wet staat en dat is dus niet het geval. Gaat voorlopig ook niet gebeuren, want we gaan dit beleid eerst weer eens omstandig uitwerken in nog meer beleid. De NOVI introduceert weer allemaal nieuwe beleidsinstrumenten zoals uitwerkingsprogramma's, beleidsagenda's en NOVI-gebieden. Die binden ook weer niet. Zo heb je straks een Programma Natuur, een Programma Stikstof en een Programma Landelijk Gebied en daar zal het in ons metier wel niet bij blijven. We houden van beleid. De nieuwe Omgevingswet gaat zelfs uit van een *beleidscyclus* van beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling en het liefst blijven we met zijn allen dan lekker hangen in de beleidsontwikkeling.

Is zo'n orgie aan beleid nou zo erg dan? Nee, maar uiteindelijk moet je je beleid ook tanden geven en dwingende instrumenten inzetten zoals planologische en juridische sturing. Overheidssturing doe je immers met de preek, de wortel en de stok. Dat is dus respectievelijk beleid, geld en regels. Een mooi aangeklede zondagse preek in een beleidsnota is niet genoeg: je hebt ook *sticks and carrots* nodig. De Europese Commissie heeft dat beter begrepen, want de *Green Deal* heeft een bijlage met inderdaad die *sticks and carrots* om hun beleid ook echt tanden te geven om door te bijten als het moet. Het bevat bijvoorbeeld een heel wetgevingsprogramma van een bindende Europese klimaatwet tot wetgeving om gebruik van pesticiden, meststoffen en antibiotica te beperken. De preek wordt direct gevolgd door de stok, niet zozeer om te slaan maar om de ernst ervan weer te geven en zo hoort het ook. Ook bij de Bossenstrategie.

Fred Kistenkas
fred.kistenkas@wur.nl

